

Recykling

Karta opisu przedmiotu

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Ekoprojektowanie i Cyfryzacja Technologii Materiałowych	Cykl dydaktyczny 2026/2027	
Specjalność -	Kod przedmiotu NEDCS.li10.15153.26	
Jednostka organizacyjna Wydział Metali Nieżelaznych	Języki wykładowe polski	
Poziom kształcenia Studia inżynierskie I stopnia	Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów Stacjonarne	Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe	
Profil studiów Ogólnoakademicki	Przedmiot powiązany z badaniami naukowymi Tak	
Koordinator przedmiotu	Piotr Palimąka	
Prowadzący zajęcia	Piotr Palimąka	
Okres Semestr 5	Forma zaliczenia Egzamin	Liczba punktów ECTS 4
	Forma prowadzenia i godziny zajęć Wykład: 15 Ćwiczenia laboratoryjne: 30	

Cele kształcenia dla przedmiotu

C1	Zapoznanie studentów z nowoczesnymi technologiami recyklingowymi
C2	Przekazanie wiedzy z zakresu zaawansowanych metod separacji materiałów niemetalicznych i metalicznych
C3	Uświadomienie słuchaczom zalet i korzyści związanych z recyklingiem metali w aspekcie ograniczenia wydobycia rud, ochrony środowiska naturalnego i zmniejszenia energochłonności produkcyjnej metali

Efekty uczenia się dla przedmiotu

Kod	Efekty w zakresie	Kierunkowe efekty uczenia się	Metody weryfikacji
Wiedzy - Student zna i rozumie:			
W1	Rodzaje, definicje i zasady recyklingu surowców wtórnych metalicznych i niemetalicznych	EDC1A_W02, EDC1A_W03	Egzamin
W2	Nowoczesne technologie recyklingowe prowadzące do odzysku metali i materiałów niemetalicznych z surowców wtórnych	EDC1A_W02, EDC1A_W03	Egzamin
W3	Zalety i korzyści wynikające z zastosowania technologii i procesów recyklingu	EDC1A_W02, EDC1A_W03	Egzamin
Umiejętności - Student potrafi:			
U1	Wskazać właściwe procesy prowadzące do ekstrakcji metali z surowców wtórnych	EDC1A_U02	Kolokwium, Egzamin
U2	Zakwalifikować materiał odpadowy do odpowiedniej grupy materiałowej	EDC1A_U02	Kolokwium, Egzamin
U3	Wytypować odpowiednie metody badawcze i pomiarowe umożliwiające klasyfikację odpadu, oraz określenie jego podatności do recyklingu	EDC1A_U02	Kolokwium, Egzamin, Sprawozdanie
Kompetencje społecznych - Student jest gotów do:			
K1	Samodzielnego przeprowadzenia eksperymentów laboratoryjnych mających na celu separację określonych związków lub metali.	EDC1A_K02	Sprawozdanie

Treści programowe zapewniające uzyskanie efektów uczenia się dla modułu zajęć

Przedmiot obejmuje podstawową terminologię, pojęcia i definicje stosowane w recyklingu materiałowym, energetycznym, chemicznym i organicznym. W czasie zajęć omawiane są aspekty ekologiczny i ekonomiczny w procesach odzysku i recyklingu materiałów metalicznych i niemetalicznych. Szczególna uwaga zwracana jest na nowoczesne technologie prowadzące do odzysku metali nieżelaznych z surowców wtórnych.

Nakład pracy studenta

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane aktywności
Wykład	15
Ćwiczenia laboratoryjne	30
Dodatkowe godziny kontaktowe	5
Przygotowanie do zajęć	20
Samodzielne studiowanie tematyki zajęć	25
Egzamin lub kolokwium zaliczeniowe	2

Przygotowanie projektu, prezentacji, pracy pisemnej, sprawozdania	20
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 117
Liczba godzin kontaktowych	Liczba godzin 45

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Treści programowe

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
1.	<p>1. Podstawowe pojęcia i definicje w recyklingu, rodzaje recyklingu i ich omówienie</p> <p>2. Aspekt ekologiczny i ekonomiczny w procesach recyklingu</p> <p>3. Metody wstępnego przygotowania surowców wtórnych do procesów recyklingu</p> <p>4. Metody rozdziału materiałów metalicznych i niemetalicznych</p> <p>5. Urządzenia stosowane w recyklingu i zasady ich działania</p> <p>6. Recykling ołowiu ze zużytych akumulatorów samochodowych - technologia, przykłady procesów przemysłowych, zagospodarowanie produktów recyklingu.</p> <p>7. Recykling pyłów stalowniczych - technologie piro i hydrometalurgiczne</p> <p>8. Recykling miedzi i stopów na bazie miedzi - rodzaje złomów miedzi, możliwości jej powtórnego przetwarzania w istniejących agregatach hutniczych w ciągach technologicznych otrzymywania miedzi</p> <p>9. Recykling aluminium i jego stopów - urządzenia do topienia złomów aluminium, problemy z topieniem złomów aluminium, zagospodarowanie produktów topienia (metal surowego i powstających w czasie topienia zgarów), odzysk metalu z wielomateriałowych opakowań typu TETRAPACK - możliwości zastosowania i zagospodarowania produktów, odzysk aluminium z puszek po napojach, wpływ soli na topienie i koalescencję aluminium</p> <p>10. Recykling metali szlachetnych (Au, Ag, Pt)</p> <p>11. Bezpieczeństwo i ochrona środowiska w procesach recyklingu.</p>	W1, W2, W3	Wykład

Lp.	Treści programowe	Efekty uczenia się dla przedmiotu	Formy prowadzenia zajęć
2.	<p>1. Wpływ soli na topienie i koalescencję cienkościennych złomów aluminiowych (puszki, folie, blachy) - odzysk aluminium z wybranej grupy materiału odpadowego, ocena wpływu soli pokryciowych na wydajność topienia i koalescencję aluminium, analiza jakościowa i ilościowa uzyskanego metalu przy pomocy analizatora fluorescencji rentgenowskiej (EDXRF), eksperymenty realizowane w wysokotemperaturowym, komorowym piecu ogrzewanym elementami SiC</p> <p>2. Recykling srebra ze stopów Ag-Cu (roztwarzanie materiału wyjściowego z użyciem mineralizatora mikrofalowego, oznaczenie zawartości srebra w próbce z wykorzystaniem analizatora EDXRF, separacja srebra od miedzi z roztworu wodnego powstałego przez roztwarzanie złomu jubilerskiego w kwasie azotowym, strącanie chlorku srebra, pirometalurgiczny wytop srebra metalicznego w wysokotemperaturowym piecu ogrzewanym elementami SiC, ocena jakości srebra za pomocą analizatora fluorescencji rentgenowskiej (EDXRF)</p> <p>3. Recykling cynku z pyłów stalowniczych metodami hydro i/lub pirometalurgicznymi (odzysk cynku metalicznego w procesach ługowania i elektrolizy lub wysokotemperaturowej redukcji tlenku cynku zawartego w pyłach stalowniczych, jego wtórnego utleniania, ługowania i elektrolizy, ocena jakościowa osadu katodowego za pomocą analizy EDXRF)</p> <p>4. Recykling ołowiu ze złomu akumulatorów samochodowych (redukcyjny, wysokotemperaturowy wytop ołowiu ze szlamu pochodzącego z rozbiórki kwasowych akumulatorów ołowiowych, realizowany w wysokotemperaturowym piecu ogrzewanym elementami SiC, analiza składu chemicznego uzyskanego metalu za pomocą analizatora EDXRF)</p> <p>5. Odzysk aluminium z wielomateriałowych, aseptycznych opakowań typu TETRAPACK (separacja elementów strukturalnych opakowań, wytop aluminium pod warstwą soli pokryciowych bez oraz z etapem oczyszczania termicznego folii, określenie uzysku wytopu, analiza składu chemicznego przy wykorzystaniu analizatora EDXRF)</p>	W2, U1, U2, U3, K1	Wykład, Ćwiczenia laboratoryjne

Informacje rozszerzone

Metody i techniki kształcenia :

Mini wykład, Dyskusja, Odwrócona klasa (ang. flipped classroom), Demonstracja, instruktaż

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Wykład	Egzamin	Warunkiem zaliczenia egzaminu jest udzielenie poprawnych odpowiedzi na co najmniej 50% pytań.

Rodzaj zajęć	Metody zaliczenia	Warunki zaliczenia przedmiotu
Ćwiczenia laboratoryjne	Kolokwium, Sprawozdanie	Warunkiem zaliczenia ćwiczeń laboratoryjnych jest poprawne wykonanie sprawozdania oraz zaliczenie kolokwium na ocenę pozytywną (co najmniej 3.0)

Sposób obliczania oceny końcowej

Ocena końcowa (OK) wyliczana jest z następującego wzoru: $OK=0.65*ocena\ z\ wykładów+0.35*ocena\ z\ ćwiczeń$.

Wymagania wstępne i dodatkowe

Wiedza z chemii, fizyki i matematyki w zakresie zrealizowanego programu studiów.

Zasady udziału w poszczególnych zajęciach, ze wskazaniem, czy obecność studenta na zajęciach jest obowiązkowa

Wykład: Studenci uczestniczą w zajęciach poznając kolejne treści nauczania zgodnie z sylabusem przedmiotu. Studenci winni na bieżąco zadawać pytania i wyjaśniać wątpliwości. Rejestracja audiowizualna wykładu wymaga zgody prowadzącego. Ćwiczenia laboratoryjne: Studenci wykonują ćwiczenia laboratoryjne zgodnie z materiałami udostępnionymi przez prowadzącego. Student jest zobowiązany do przygotowania się w przedmiocie wykonywanego ćwiczenia, co może zostać zweryfikowane kolokwium w formie ustnej lub pisemnej. Zaliczenie zajęć odbywa się na podstawie zaprezentowania rozwiązania postawionego problemu - w czasie kolokwium.

Literatura

Obowiązkowa

1. M.Kucharski: Recykling Metali

Dodatkowa

1. M.Ulewicz Procesy recyklingu i odzysku metali nieżelaznych i stali
2. M.Ulewicz, J. Siwka Procesy odzysku i recyklingu wybranych materiałów

Badania i publikacje

Publikacje

1. Piotr PALIMAŁKA, Stanisław PIETRZYK, Michał STĘPIEŃ, Katarzyna Ciećko, Ilona NEJMAN, Zinc recovery from steelmaking dust by hydrometallurgical methods, *Metals*, 2018 vol. 8 iss. 7 art. no. 547, S. 1-13.
2. Piotr PALIMAŁKA, Stanisław PIETRZYK, Katarzyna Ciećko, Pyły stalownicze i ich zagospodarowanie w procesach, *Współczesne problemy z zakresu inżynierii środowiska oraz architektury*, Lublin, 2018. S. 141-153.
3. Stanisław PIETRZYK, Piotr PALIMAŁKA, Anđżelika BUKOWSKA, Powstawanie i charakterystyka zgarów pochodzących z topienia złomów aluminiowych, *Rozwój tworzyw inżynierskich i nauk o materiałach*, Lublin, 2017 S. 107-127.
4. Piotr PALIMAŁKA, Stanisław PIETRZYK, Michał STĘPIEŃ, Recycling of zinc from the steelmaking dust in the sintering process, *Energy Technology 2017 : carbon dioxide management and other technologies*, Springer, 2017 S. 181-189.
5. Piotr PALIMAŁKA, Stanisław PIETRZYK, Kamil Legomski, Anna KOŃKO, Ekstrakcja aluminium ze zgarów pochodzących z przetopu złomów, *Rudy i Metale Nieżelazne*, 2014 R. 59 nr 9, s. 453-458.
6. Stanisław PIETRZYK, Piotr PALIMAŁKA, Charakterystyka ilościowa złomu elektrycznych i elektronicznych urządzeń laboratoryjnych, *Rudy i Metale Nieżelazne*, 2013 R. 58 nr 6, s. 301-306.

Kierunkowe efekty uczenia się

Kod	Treść
EDC1A_K02	Rozumie znaczenie wiedzy w rozwiązywaniu problemów poznawczych i praktycznych oraz interdyscyplinarność problemów technicznych i potrafi dokonywać krytycznej oceny posiadanej wiedzy i odbieranych treści oraz współdziałać w zespołach i korzystać z wiedzy eksperckiej
EDC1A_U02	Potrafi realizować krytyczną wielowariantową analizę rozwiązań inżynierskich w zakresie technicznym, ekonomicznym i środowiskowym oraz udoskonalać te rozwiązania poprzez innowacyjny, zrównoważony reengineering, bazujący na kreatywnym rozwiązywaniu złożonych i nietypowych problemów, przy wspomaganii specjalistycznych narzędzi softwareowych
EDC1A_W02	Posiada wiedzę z dziedziny nauk inżynieryjno-technicznych, szczególnie wiedzę z zakresu inżynierii materiałowej oraz ma poszerzoną wiedzę z zakresu projektowania na bazie nowoczesnych materiałów na podstawie metali nieżelaznych produktów o założonym zespole właściwości finalnych, przy równoczesnej minimalizacji konsumpcji surowców wraz z niezbędną wiedzą o recyklingu takich produktów. Zna inżynierskie metody badań procesów, materiałów i obiektów oraz problematykę kontroli i zarządzania jakością
EDC1A_W03	Zna i rozumie zjawiska techniczne, ekologiczne i ekonomiczne towarzyszące cyklowi życia produktów, urządzeń i instalacji technicznych. Zna i rozumie trendy rozwojowe oraz społeczne i środowiskowe skutki produkcji przemysłowej i zna mechanizmy minimalizacji negatywnych skutków tej produkcji